

створення технологічних рішень для забезпечення цифрової взаємодії при реалізації загальних процесів [3, с. 6];

- ініціатива держави щодо проведення стартапів, змагальних заходів, які дозволять визначити інноваційні ідеї та продукти, тобто утворення державою простору для винахідників та новаторів.

Література

1. Савич А. С. Європейські програми формування інформаційного простору ЄС [Електронний ресурс] / А. С. Савич // Проблеми міжнародних відносин. – Режим доступу до статті : <http://vmv.kyvu.edu.ua/v/p09/12.pdf>
2. Інформаційне суспільство в світі та Україні: проблеми становлення та закономірності розвитку: колективна монографія / За ред. д.філософ.н., проф. В. Г.Воронкової; Запоріж. держ. інж. акад. – Запоріжжя: ЗДІА, 2017. – 282 с.
3. Там само.
4. Мохова Ю. Л., Луцька А. І. Сутність та головні напрямки державної інформаційної політики України [Електронний ресурс] / Мохова Ю. Л., Луцька А. І. // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2018. – № 12. – Режим доступу до статті: www.dy.nayka.com.ua

ПРО ПЕРСПЕКТИВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Поклад В.І.

*Луганський державний університет внутрішніх справ
імені Е.О. Дідоренка*

З вуст наших політиків і високопосадовців постійно лунає теза про «розбудову національної держави». Не обходять цю проблему і науковці [див., напр.: 1, 2, 3]. А чи відповідає така постановка питання об'єктивним реаліям сьогодення?

Ідея «національної держави», яка була продуктом суспільно-політичних дискусій епохи Просвітництва, за час, що минув, поступово змінила своє змістовне наповнення. Саме поняття «нація», навколо якої утворюються держави модерного типу, тлумачиться (розуміється) по-різному. По-перше, як нація-етнос, як спільність людей із загальною культурою, психологією, традиціями, мовою тощо. По-друге, як політична нація, спільність громадян держави. Перше значення було більш характерним для епохи раннього Модерну, коли формувались буржуазні держави. Друге – для епохи пізнього Модерну, коли на порядку денному поступово актуалізується питання про пріоритет прав людини перед правом будь-якої спільноти, в тому числі і нації.

Наприкінці ХХ століття визначальною тенденцією світового розвитку стає глобалізація, яка «характеризується розвитком протилежних тенденцій універсалізації і диференціації, однополярності і багатополярності, зіткнень і примирень, інтеграції і дезінтеграції, суверенізації і десуверенізації тощо» [4, с. 132]. Якщо раніше перехід від архаїчної (феодальної) держави до модерної (буржуазної) довгий час розглядався і здійснювався як універсальний процес за єдиними стандартами (що дозволило Ф. Фукуямі навіть проголосити «кінець історії») у зв'язку з універсалізацією ліберальної демократії Заходу як остаточної форми управління у людському суспільстві [5], то у сучасному світі самостійність, багатоманітність і самовираження особистості стають передумовою відмови від єдиного стандарту соціальних перетворень [див.: 6].

Будь-яка держава являє собою сукупність інститутів, які регулюють поведінку людей в межах даної території [7, с. 92]. Це регулювання здійснюється, по-перше, підтримкою загальних цінностей, по-друге, формуванням норм, що забезпечують зберігання загальних цінностей і, по-третє, встановленням санкцій (позитивних і негативних), які стимулюють виконання норм.

В умовах глобалізації система внутрішньодержавного контролю (як поєднання формальної і неформальної його сторін) дедалі більше відчуває тиск з боку наднаціональних мегасистем (за визначенням Е. Гіденса). І «на зміну локальним суспільствам, «національним державам», "товариствам - державам - націям" приходять не єдине глобальне суспільство, а безліч мережевих соціумів, що утворюють нову конфігурацію цілісної соціальної системи» [8, с. 38]. При цьому еліта наднаціональних мегасистем (ООН, ЄС, «велика сімка» тощо) зараз виконує функції не стільки керівництва, скільки координації у глобальному масштабі.

Ситуація зменшення примусовості у глобальному масштабі посилює тенденції плюралізації суспільного розвитку. Як відмічає О. Неклеса, зараз з'являється «ймовірність глобальної альтернативи цивілізації: можливість роздрукування заборонених кодів історії, звільнення соціального хаосу, виходу на поверхню і легітимації світового андеграунду, його злиття з «такими, що не відбулися» і «збанкрутілими» державами, «країнами-ізгоями», сучасними «піратськими республіками», іншими соціальними ефемеріями, які стверджують химерний лад нової світової анархії [9, с. 23]. Серед таких новостворень – «ІДІЛ», «ЛНР», «ДНР», в основі виникнення яких лежать не стільки етнічні або політичні мотиви, скільки ціннісне самовизначення певної спільноти (при цьому термін «самовизначення» не виключає впливу традиційних глобальних акторів).

На сучасному етапі глобалізації в результаті зменшення примусовості у суспільно-політичних відносинах посилюються тенденції децентралізації та регіоналізації. У. Бек і Р. Робертсон вводять в науковий обіг термін «глокалізація» для визначення глобалізації локального з властивою їй фрагментацією, коли руйнується, наприклад, безпосереднє (локальне) сусідство, але одночасно зміцнюється «сусідство» транснаціональне (глобальне). Локальні спільноти глобалізуються, виникають зв'язки і спільноти глокальності; глокалізація продукує нові, невідомі раніше спільноти» [див.: 10, с. 93-94].

Національна держава, як інструмент контролю території, ресурсів та поведінки людей, втрачає свою ефективність. Особливо відчутним це стає в умовах постіндустріального суспільства, коли основним ресурсом розвитку стає не територія, не кількість населення, не природні ресурси, а інформація і технології. Вже зараз «Силіконова Долина» за своїм економічним потенціалом переважає більшість держав світу, не потребуючи при цьому особливого державного сприяння.

Таким чином, можна передбачати, що у сучасному світі актуалізується модель держави, схожа на притаманне античній Елладі «місто-державу», в якій оптимально поєднуються усі переваги демократії, децентралізації, організації спільної життєдіяльності. Національні ж держави зберігають своє значення тільки тоді, коли їх функціонування не суперечить глобальним світовим тенденціям.

Література

1. Михальченко М. Українська мрія та національна ідея / М. Михальченко // Політичний менеджмент. – 2009. - № 6. – С. 3-13.
2. Рудакевич О. М. Традиції як базовий елемент національної політичної культури / О. М. Рудакевич // Політологічний вісник : зб. наук. праць. – К. : ІНТАС, 2010. – Вип. 49. – С. 291–299.
3. Зварич Р.В. Національна держава: поняття, ознаки, функції: Автореф. дис. канд. юр. наук / Р.В. Зварич; Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». – К., 2011. – 16 с.
4. Співак В. М. Держава в процесі глобального управління економікою: порівняльні характеристики / В.М. Співак // Порівняльно-правові дослідження. – 2010. - № 1. – С. 132-141.
5. Фукуяма Ф. Кінець історії? /Френсис Фукуяма // Вопросы философии. - 1990. - № 3. – С. 134-148.
6. Рональд Инглетарт. Модернизация и постмодернизация // Новая постиндустриальная волна на Западе. – [Электронный ресурс]. /Р. Инглетарт. – Режим доступа: http://lib.uni-dubna.ru/search/files/kult_nov_post_volna/9.htm.

7. Аберкромби Н. Социологический словарь: Пер. с англ. / Н. Аберкромби, С. Хилл, Б.С. Тернер; под ред. С.А.Ерофеева. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2004. — 620 с.
8. Анисимова С.Г. Личность в постиндустриальном обществе: транзичия через аномию / С.Г. Анисимова // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. – 2010. - № 891. – С. 37-43.
9. Неклесса А.И. Ordo quadro –четвертый порядок: пришествие постсовременного мира / А.И. Неклесса // Полис. – 2000. – № 6. – С. 6-27.
10. Бек У. Что такое глобализация? Ошибки глобализма – ответы на глобализацию. Пер. с нем. А. Григорьева, В. Седельника; Общ. ред. и послесл. А. Филиппова - М.: Прогресс-Традиция, 2001. — 304 с.

АЛГОРИТМ КОМУНІКАЦІЇ ТА ПРОСУВАННЯ РЕФОРМ ЦЕНТРАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ РАД У ЦЬОМУ ПРОЦЕСІ

Сімонян А. В.

*Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Дала*

Актуальність роботи визначена тим фактором, що разом зі зміною уряду в Україні змінилися підходи до залучення консультативно-дорадчих органів до цього процесу. Визначення алгоритму комунікацій та просування реформ центральними органами виконавчої влади дозволять у подальшому дати визначення місця та ролі громадських рад у процесі реформування.

Провівши емпіричні дослідження, ми дослідили процес просування трьох ключових реформ уряду, що стосуються земельної, податкової та митної реформи, які реалізовувалися протягом вересня-жовтня 2019 року. В результаті цього дослідження був розроблений універсальний алгоритм комунікації по законопроектах або реформах. Цей алгоритм можна поділити на три етапи, які, в свою чергу, передбачають виконання визначених дій:

1. Підготовчий етап передбачає:

- визначення цільової аудиторії;
- пошук стейхолдерів (фізичні і юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність, тобто народних депутатів, що можуть ініціювати прийняття законопроекту);